Magasinet
Haraldsplass
for Haraldsplass Diakonale Stiftelse
NR 2 • 2022 • 60. ÅRGANG

Storstilt åpning

Åpningen av Haraldsplass Helsecampus var både høytidelig og spektakulær.

Kompetanse med hjertevarme

Haraldsplass Diakonale Stiftelse
Uavhengig diakonal institusjon innen Den norske kirke. Stiftelsens formål er å fremme kristen omsorg for mennesker.
Styreleder: Johan Fredrik Odfjell
Adm. direktør: Jørn-Henning Theis

Diakonifellesskapet
Kristent faglig og kulturelt fellesskap som er med å gi kraft og inspirasjon til tro og tjeneste.
Forstanderinne: Rollaug Haugland Waaler

Haraldsplass Samtalesenter
Tilbyr samtaler og kurs for enkeltmennesker, grupper og organisasjoner. HS har også tilbud til personer som har behov for å arbeide med egne utfordringer, kriser og sorg.
Leder: Rollaug Haugland Waaler

Haraldsplass Diakonale Sykehus
Lokalsykehus for bydelene Bergenhus, Åsane og Arna i Bergen, og samtlige kommuner i Nordhordland. Sykehuset er et moderne sykehus med avdelinger innen indremedisin, kirurgi, anestesiologi, overvåkning og radiologi med tilhørende poliklinisk aktivitet. Haraldsplass har region-funksjon innen geriatri. Sykehuset har driftsavtale med Helse Vest RHF.
Adm. direktør: Kjerstin Fyllingen

Haraldsplass Barnevern og Haraldsplass Serio AS
Arbeider innen barne-, ungdoms- og familievern på oppdrag for Bufetat og kommuner. Det tilbys institusjonsplasser i små boenheter, ettervern, familiehjem og hjemmebaserte tjenester. Tilbudet er differensiert og tilpasset den enkelte ungdom sine behov og utvikling.
Daglig ledere: Arvid Møll og Hans Petter Farestad

Solli DPS
Eies av Haraldsplass Diakonale Stiftelse. Solli Sykehus er et Distrikt Psykiatrisk Senter (DPS) som arbeider på oppdrag fra Helse-Vest RHF.
Direktør: Anders Hovland

VID vitenskapelige høgskole
(Vitenskapelig, Internasjonal, Diakonal)
Haraldsplass Diakonale Stiftelse er en av fem eiere av VID vitenskapelige høgskole og driver nå sin høgskole-virksomhet gjennom denne. VID er en fusjon av Haraldsplass Diakonale Høgskole, Diakonhjemmet Høgskole, Høyskolen Betanien, Misjonshøgskolen og Diakonova.
Rektor: Bård Mæland

Domkirkehjemmet
Sykehjemmet har driftsavtale med Bergen kommune og har plass til 93 beboere og 22 dagplasser. Haraldsplass Diakonale Stiftelse utnevner styret.
Institusjonssjef: Elin Sjursen

Siljuslåtten sykehjem
Driftes av Haraldsplass Diakonale Stiftelse. Sykehjemmet eies av Bergen kommune, og har plass til 90 beboere.
Institusjonssjef: Marion Ytre-Arne Kvamme

Haraldsplass

Medlemsblad for Diakonifellesskapet
Magasin for Haraldsplass Diakonale Stiftelse
www.haraldsplass.org

Ansvarlig redaktør: Jørn-Henning Theis

Redaksjon: Astrid Aarhus Byrknes

Forsidebilde: Offisiell åpning av Haraldsplass Helsecampus. Foto: Geir Johannessen

Kontakt: post@hk.haraldsplass.no

Abonnement: tlf. 55 97 96 00

Adresseendringer: post@hk.haraldsplass.no

Design og trykk: Aksell AS

Kompetanse med hjertevarme – uten datostempling!

Det skjer (heldigvis) mye spennende på Haraldsplass Helsecampus, i Stiftelsen og i alle virksomhetene våre. Denne utgaven av Magasinet Haraldsplass viser noe av dette mangfoldet som utspiller seg, og vi får bli kjent med noen av de ansatte og komme på innsiden i enkelte av virksomhetene.

Ekstra stas dette året var det i april med høytidelig åpning av Haraldsplass Helsecampus og to statsråder til stede, stortingsrepresentanter og en rekke ordførere fra hele Bergensregionen. Med samarbeid og samhandling på dagsorden viste vi noe av ideen med Haraldsplass Helsecampus, og det ble satt fokus på historie og tradisjon, men ikke minst innovasjon og fremtid.

Vi håper og ser allerede at Haraldsplass Helsecampus utvikler seg til å bli en arena for samhandling og dialog til beste for våre pasienter, beboere, ansatte, studenter og brukere.

Vårt motto og visjon «Kompetanse med hjertevarme» er uten datostempling, som er overskriften på denne lille innledningen til Magasinet. Vi har nå hatt en strategiprosess i over et år i Stiftelsen, hvor vi også har diskutert om vi skulle endre dette mottoet. Men det har blitt nokså tydelig at dette mottoet står seg, gir retning og inspirasjon til ansatte, skaper forventninger hos våre pasienter og brukere – og bidrar til å bygge det fantastiske laget vi har av ledere og medarbeidere i hele Haraldsplassfamilien!

Det er formålet som driver oss: «Fremme kristen omsorg for mennesket» som det står i Stiftelsens grunnregler. Det er dette som har drevet Haraldsplass frem gjennom tidene. Det er dette vi driver med. Det er dette vi skal drive med! Og så endrer samarbeidsformer, samarbeidspartnere, medarbeidere, kompetanse, teknologi og kunnskap seg. Men gjennom alt dette er det noe som er nokså uforanderlig: Behovet for oss alle til å bli sett og verdsatt! Og ikke minst når livet butter litt imot. Det er derfor vi bygger, det er derfor vi fusjonerer, det er derfor vi ønsker å utvikle Haraldsplass videre og se på nye og spennende samarbeidsmuligheter.

Vi skal snart feire jul. Høytiden som de fleste er glad i og takknemlig for. Høytiden som handler om at Gud ønsker å være nær i verden, også når ting er tungt og vanskelig som det er for mange i verden denne julen. For det er en spesiell jul dette året, med krig i Europa. La oss håpe og be om at det må bli fredelige løsninger som seirer. Så kan vi denne julen etter år med pandemi og restriksjoner møtes i fellesskap i familien, med venner eller andre fellesskap. Det ser vi frem til! Jeg håper dere alle får en gledelig julehøytid, og jeg vil også benytte sjansen til ønske dere alle et godt nytt år 2023.

Ta vare på hverandre!

Jørn-Henning Theis
Adm. direktør

Haraldsplass Helsecampus offisielt åpnet

Tirsdag 19. april 2022, var det duket for storslått åpning på Haraldsplass. VID vitenskapelige høgskole Bergen, Haraldsplass Diakonale Stiftelse og Haraldsplass Diakonale Sykehus hadde felles åpning av ny høgskole, felles kantine og kaffebar, samt fellesareal som blant annet auditorium og møterom. Med dette har VID vitenskapelige høgskole formelt flyttet inn i Haraldsplass Helsecampus.

Tekst: Astrid Aarhus Byrknes / Cecilie Claviez, VID / Foto: Geir Johannssen, VID

Den offisielle åpningen var det forsknings- og høyere utdannings-minister Ola Borten Moe som sto for. Til stede var også helseminister Ingvild Kjerkol som hadde hilsen, og leder av helse- og omsorgskomiteen på Stortinget, Tone Wilhelmsen Trøen. Trøen hilste til studentene, og snakket om hvor viktig det er for helse- og omsorgstjenestene at der er høy kompetanse blant de ansatte. Tone Wilhelmsen Trøen er selv sykepleier!

Kjerstin Fyllingen, Jørn-Henning Theis og Bård Mæland entret scenen sammen og hadde felles tale til åpningen i god samhandlingsånd!

Haraldsplass Helsecampus

Sambruksareal for sykehus og høgskole

Areal: ca 4 950 kvm

Kantine og kaffebar

Auditorium og møterom

Senter for Simulering og Ferdighetstrening

Ola Borten Moe i samtale med noen av gjestene på åpningen.

Gjester ellers ved åpningen var fra våre samarbeidspartnere. Stor stas var det at ordførerne fra de kommunene som sykehuset er lokalsykehus for var til stede.

Gjestene fikk også omvisning både i sykehuset og ellers i sambruksarealene og det nye Senteret for Simulering og Ferdighetstrening (SSF).

Utdanning for fremtiden

Forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe møtte gjester og studenter med begeistring. Han ga uttrykk for at denne satsingen er viktig for å tiltrekke seg studenter, og at Haraldsplass Helsecampus i så måte er viktig for morgendagens utdanning på helsefeltet.

– Med åpningen av Haraldsplass Helsecampus sørger VID for at studentene kan få en utdanning for fremtiden. Jeg er særlig imponert over det nye Senter for Simulering og Ferdighetstrening der studentene skal få trene på situasjoner de kommer til å møte i arbeidslivet, og jeg gleder meg på vegne av dagens og morgendagens studenter og pasienter, sa Ola Borten Moe da han talte og åpnet Haraldsplass Helsecampus.

Samhandling og samarbeid på dagsorden

Haraldsplass Helsecampus er et samarbeid mellom Haraldsplass Diakonale Stiftelse, Haraldsplass Diakonale Sykehus og VID vitenskapelige høgskole. VID sin campus på Haraldsplass er sammensatt av nye og historiske bygninger til en moderne, fremtidsrettet høgskole som samhandler tett med Haraldsplass Diakonale Sykehus.

Haraldsplass Helsecampus er et samhandlings- og samarbeidsprosjekt. Det var derfor helt naturlig at lederne for de tre samarbeidspartene hadde felles tale til gjestene.

Jørn-Henning Theis, adm.dir. i Haraldsplass Diakonale Stiftelse sammen med Bård Mæland som er rektor ved VID vitenskapelige høgskole og Kjerstin Fyllingen, adm.dir. ved Haraldsplass Diakonale Sykehus entret scenen og hadde felles åpningstale.

Mangfold, inkludering og raushet skal prege Haraldsplass Helsecampus, og det er derfor viktig å samarbeide, samskape og samhandle til det beste for pasienter, brukere og pårørende. Vi bygger og utvikler oss med tanke på å levere gode tjenester, og at de vi er satt her for å tjene skal oppleve kompetanse med hjertevarme.

– Vi ønsker å etablere et unikt kunnskaps- og innovasjonsmiljø. Vi kan allerede se at når mennesker og fagmiljø møtes, så settes ting i gang, sa Jørn-Henning Theis under åpningen.

Tone Wilhelmsen Trøen, leder av helse- og omsorgskomiteen på Stortinget og tidligere sykepleier, hilste studentene.

Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol hilste forsamlingen og var imponert over Haraldsplass Helsecampus.

Jørn-Henning Theis og Kjerstin Fyllingen i samtale med diakonisse Annbjørg Vågen fra Diakonifellesskapet på Haraldsplass.

Haraldsplass Helsecampus er det nyeste tilskuddet til VIDs moderne campuser i Stavanger, Oslo og Bergen. Rektor Bård Mæland ved VID vitenskapelige høgskole fremhevet at det på Haraldsplass Helsecampus er kort vei til et moderne ferdighetssenter, sykehus og praksissted.

– Haraldsplass Helsecampus viser nye måter å drive utdanning på. Her tilbys undervisningsrom som er utstyrt på helt nye måter for å kombinere forelesninger med mer interaktivitet, sa rektor Bård Mæland.

Fremtidens helsetjeneste

Haraldsplass Helsecampus skal legge til rette for et godt og helsefremmende studie- og arbeidsmiljø. Studenter og ansatte både fra VID og sykehuset vil oppleve faglige utfordringer, fellesskap, arbeidsglede, lik tilgang til deltakelse og konkrete muligheter for utvikling av egen kompetanse.

Teknologi har bidratt med nye måter å jobbe på, og medfører blant annet at sykehusets ansatte bruker mer av sin tid sammen med pasienten.

– Fellesarealer av en sånn størrelse som vi har nå med ny campus, skaper flere møtepunkter, mer mangfold, bedre utvalg, og mer robusthet. Vi kan rett og slett tilby tjenester med høyrere kvalitet og vi opplever at vi på sykehuset har fått nye kollegaer når vi møter VID-ansatte i blant annet kantinearealet, sa Kjerstin Fyllingen under åpningstalen.

Programmet ellers, under den formelle åpningen, var av høy kvalitet. Gjestene fikk oppleve en spektakulær oppvisning fra tre trapesakrobater, og nydelig sang og musikk fra Marthe Wang.

Leder av studentparlamentet ved VID vitenskapelige høgskole – avd. Bergen, Martin Belov ledet gjestene gjennom dagen ved å være konferansier.

> **Haraldsplass Helsecampus viser nye måter å drive utdanning på.**
>
> Bård Mæland, rektor VID

Bård Mæland, rektor ved VID, i samtale med biskop Halvor Nordhaug.

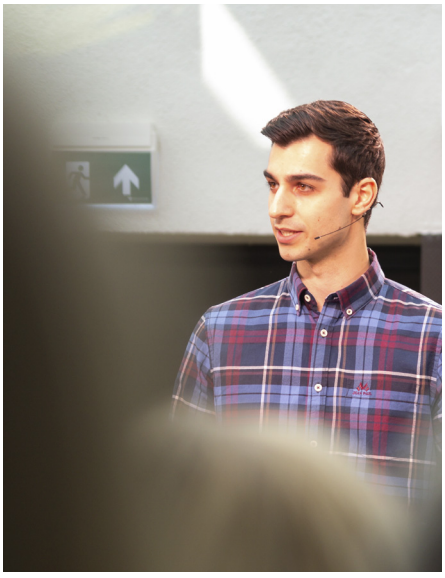

Martin Belov var dagens konferansier.

Verdighetsenteret på plass i Helsecampus

Verdighetsenteret er en ideell stiftelse og et nasjonalt kompetansesenter som formidler og utvikler kunnskap innen eldreomsorg. Senterets verdigrunnlag bygger på filosofien fra Hospice med et helhetlig menneskesyn. Vi jobbar for at sårbare gamle og deres pårørende skal møtes med verdighet, respekt og omsorg. Arbeidet er forankret i en rekke nasjonale planer og strategier, og finansieres hovedsakelig med midler over statsbudsjettet.

Tekst: Silje Eikemo, leder av Verdighetsenteret

Verdighetsenteret formidler og utvikler kunnskap innen eldreomsorg. Våre fagområder er palliasjon, frivillighet og akuttmedisin. Vi har et særlig fokus på etikk og den økende andelen personer med demens. Formidling av kunnskap og verdier skjer gjennom etterutdanning, kurs, arrangementer, fagdager, publikasjoner, forskning og prosjekter.

Kompetanseheving – frivillighet

For å lykkes med en nasjonal satsing på frivillighet i eldreomsorg trengs kompetanse, forankring, god organisering og rolleavklaring. Verdighetsenteret bidrar til dette ved å utdanne frivillighetskoordinatorer i hele landet. I tillegg har vi utviklet en modell for god involvering av frivillige i kommunens helse- og omsorgssektor, og bistår med rådgivning og veiledning til kommuner som ønsker støtte til dette, i tråd med kvalitetsreformen *Leve hele livet* sine målsetninger.

Kompetanseheving – helsepersonell

Verdighetsenteret tilbyr lavterskel etterutdanning for helsepersonell som arbeider med eldre og sårbare gamle. I etterutdanningene Palliativ eldreomsorg, Akuttmedisinsk eldreomsorg og Praktisk implementering deltar helsepersonell og ledere fra hele landet. I tillegg tilbyr senteret kurs for leger i klinisk kommunikasjon.

Bak fra venstre: Silje B. Eikemo, daglig leder og Sebastian von Hofacker, faglig leder og nestleder. Foran fra venstre: Aina Kolle, leder Avdeling helse og omsorg og Marion Rodgers Løseth, leder Avdeling frivillighet og kultur. (Ragnhild Tyssen Iversen, økonomi- og administrasjonsleder, er også i ledergruppen, men var ikke på senteret da bildet ble tatt.) Foto: Verdighetsenteret

På nyåret 2022 flyttet Verdighetsenteret med sine nitten ansatte inn i nye lokaler i Ulriksdal 10, og ble en del av Haraldsplass Helsecampus. Samlokaliseringen i et kunnskaps- og innovasjonsmiljø anser vi som svært verdifullt og vi ser frem til gode synergier, samarbeid og fagutvikling innen sammenfallende fagområder.

Kom gjerne på besøk til Verdighetsenteret i 5. etasje i L-bygget for en prat og kaffe.

Fakta

Stiftelsen Verdighetsenteret – Omsorg for gamle

Opprettet i 2009. De fire stifterne er: Norges Røde Kors, Fagforbundet, GC Rieber Fondene og Helle Bennetts Allmennyttige Fond. Styrets leder er Anne-Grethe Strøm Erichsen og styrets medlemmer består av en representant fra hver av stifterne i tillegg til ansattevalgt styremedlem.

Møt kjøkkensjef Stine Kallestad Solstad

Fra gourmet til storkjøkken

På Haraldsplass Diakonale Sykehus lager vi all mat fra bunnen av. Vi har som mål innen utgangen av juni 2022 å tilby selvproduserte bakervarer i kantinen og kaffebaren. Vår nye kjøkkensjef, Stine Kallestad Solstad, har gått fra gourmet-kjøkken til storhusholdningskjøkken.

Tekst og foto: Håkon Opdal, tidligere kommunikasjonsrådgiver ved HDS

På hovedkjøkkenet, i kantinen og kaffebaren er det til sammen 11,5 årsverk inkludert to lærlinger. Kantinen og kaffebaren er populære møteplasser for sykehusansatte, studenter, pasienter, pårørende og «forbipasserende».

Maten lages fra bunnen av på kjøkkenet og gir de ansatte mulighet til å ha full kontroll på måltidene de lager. Det er helt nødvendig at pasientene til enhver tid får riktig type næring. Næringsinnholdet i maten gjøres i tett samarbeid mellom kjøkken og ernæringsfysiolog.

Kjøkkensjefen har erfaring fra både restaurantbransjen, som lærling på gourmetrestauranten Bare, og fra hotellkjøkken.

– Der er man ikke like oppmerksom på næringsinnholdet i maten som vi må være på et sykehus. Det er en stor overgang fra å legge opp maten med pinsett, til å lage næringsrike måltider i 150 liters kasseroller, forteller Stine.

Engasjerte ansatte gir et godt miljø!

Stine trives godt i jobben som kjøkkensjef ved Haraldsplass Diakonale Sykehus.

– Det er et nytt kjøkken og jeg får muligheten til å sette mitt preg på det, sier hun.

Blandingen av administrative oppgaver og å få utføre håndverket som kokk gir henne innsikt i helheten. Slik kan hun lettere utfordre både sine ansatte og pleietjenesten, og kjøkkenet kan dermed tilby det beste mattilbudet til pasientene.

Å være kjøkkensjef innebærer et stort ansvar. Det er strenge regler for hygiene og rutiner. De ansatte må vite hvordan råvarer og utstyr skal håndteres.

Som den kreative lederen hun er, bruker Stine litt utradisjonelle metoder for å sikre seg at de ansatte er oppdaterte. Hver 14. dag har de quiz der man skal besvare spørsmål som f.eks.:

– Hvor lenge kan varm mat holdes varm på buffet, i vannbad eller varmeskap?

– Hvor mange grader skal oppvarmet mat være minimum?

– Hva står HACCP for?

Vinneren kan glede seg over et valgfritt bakverk fra kaffebaren Haralds.

– Jeg tror på å involvere mine ansatte i organiseringen av kjøkkendriften. Vi endrer menyen 3–4 ganger i året. Menyen består av syv retter hvorav to er vegetar. Alle kokkene er med på å planlegge menyene, komme med innspill og utvikle egne retter som kan bli en del av menyen. Jeg tror det gir eierskap til arbeidet og skaper et godt miljø på kjøkkenet, sier Stine.

Samarbeid gir miljøgevinst

Samarbeidet mellom kantinen og hovedkjøkkenet trekker hun frem som spesielt verdifullt med tanke på god utnyttelse av råvarer. Sykehusene sitt klimaavtrykk er betydelig, og matsvinn er noe alle må jobbe for å redusere.

– Siden kantinen ikke har de samme ekstra strenge kravene til næringsinnhold som vi på hovedkjøkkenet må forholde oss til, fører samarbeidet til at vi får utnyttet råvarene på en god måte, avslutter kjøkkensjefen.

Med mulighetene som ligger i dette samarbeidet ser hun frem til å komme opp med nye idéer som kan gi gode kulinariske opplevelser for både pasienter og ansatte i tiden fremover.

Fakta

Frivillighet i tall

Frivilligheten utgjorde i 2017 142 000 fulltids-årsverk, eller 240 mill. timer.

Deltakerne på Diakoni-konferansen følger oppmerksomt med på de mange innlegg og foredrag fra scenen.

Diakonikonferansen 2022

Fri til å skape

Endelig var det mulig å arrangere diakonikonferanse igjen. Den 2. september var godt og vel 100 deltakere samlet til konferanse med søkelys på frivillighet i Salem konferansesenter i Bergen sentrum.

Tekst og foto: Astrid Aarhus Byrknes

Forstanderinne Rollaug Haugland Waaler og leder i Kirkens Bymisjon Bergen, Eiel Holten ønsket velkommen og ledet deltakerne gjennom en spennende og lærerik dag.

Dette året som vi snart legger bak oss har vært frivillighetens år. Selv om vi trygt kan si at hvert år er å regne som frivillighetens år, så har 2022 hatt en særskilt oppmerksomhet på frivillighet og dugnadsånd.

Frivilligheten bygger landet vårt, og det å være frivillig er å være med i et fellesskap, være med å bidra, gi og få – og ikke minst opplever mange frivillige økt livskvalitet ved å være med.

Diakonikonferansen i september synliggjorde gjennom foredrag og samtaler at frivillighet er mangfold som gir grobunn for inspirasjon og erfaringsdeling.

De frivillige er medarbeidere

Til å åpne konferansen kom biskop Halvor Nordhaug. Han startet med å applaudere alle frivillige ved å si at alle år er frivillig-

> **Vi må huske på at våre frivillige i menigheter eller organisasjoner også er våre medarbeidere.**
>
> Biskop Halvor Nordhaug

hetens år, og at vi må huske på at våre frivillige i menigheter eller organisasjoner også er våre medarbeidere.

Biskopen var tydelig på at enten vi er ansatt eller er frivillig i en menighet, så er vi med og bygger Guds rike og vi er kalt til tjeneste.

Kirke og samfunn hånd i hånd

Adelheid Firing Hvambsal er generalsekretær i Kirkens Bymisjon. Hun besøkte konferansen via Teams.

Å være med å bidra som frivillig i det diakonale arbeidet er å bygge samfunn. Frivilligheten er helt nødvendig, både for den frivillige selv, men også for det store fellesskapet.

– Vi må gå sammen – kirke og samfunn, og vi må bli sett og møtt, sa Adelheid Firing Hvambsal.

Frivillighet betyr økt kapasitet og mangfold for organisasjonene, og de frivillige er ekstremt gode ambassadører! Generalsekretæren i Kirkens Bymisjon var opptatt av frivilligheten som en kraft og leveranse.

– Den er med og skaper et inkluderende samfunn, der frivillighet og kirke skaper mobilisering.

Ulønnet arbeid

David Arnesen, forsker ved NORCE – Institutt for samfunnsforskning, var også en av de inviterte som gjennom sitt foredrag hadde fokus på det store frivillige arbeidet som foregår i samfunnet vårt.

Forskningen viser at de frivillige gjør et stort arbeid, et arbeid som er ulønnet og ikke utført under tvang. Frivillighet utgjør en forskjell i de mange lokalsamfunn enten de er store eller små. Arnesen viste også til at frivillighet er sosial innovasjon og at nye tilnærminger til å håndtere det sivile samfunnets utfordringer ofte starter i frivilligheten.

– De frivillige er bindeleddet mellom lokalsamfunn og myndigheter. De er et talerør, og frivillighetens deltakelse betyr altså mye, sier David Arnesen.

Samskaping er vår oppgave

Verdighetsenteret er et nasjonalt, tverrfaglig kompetansesenter som forener kunnskap om palliasjon, demens, akuttmedisin, frivillighet og kultur i eldreomsorgen. Verdighetsenteret er en politisk og religiøs uavhengig organisasjon. Verdighetsenteret arbeider for at sårbare eldre i Norge skal få en verdig alderdom.

Susanne Solvi Fagerbakke arbeider ved Verdighetsenteret som rådgiver ved avdeling for frivillighet og kultur. Hun gjestet konferansen og hadde søkelys på ensomhet og isolasjon blant eldre.

Utsnitt fra invitasjonen og programmet for Diakonikonferansen.

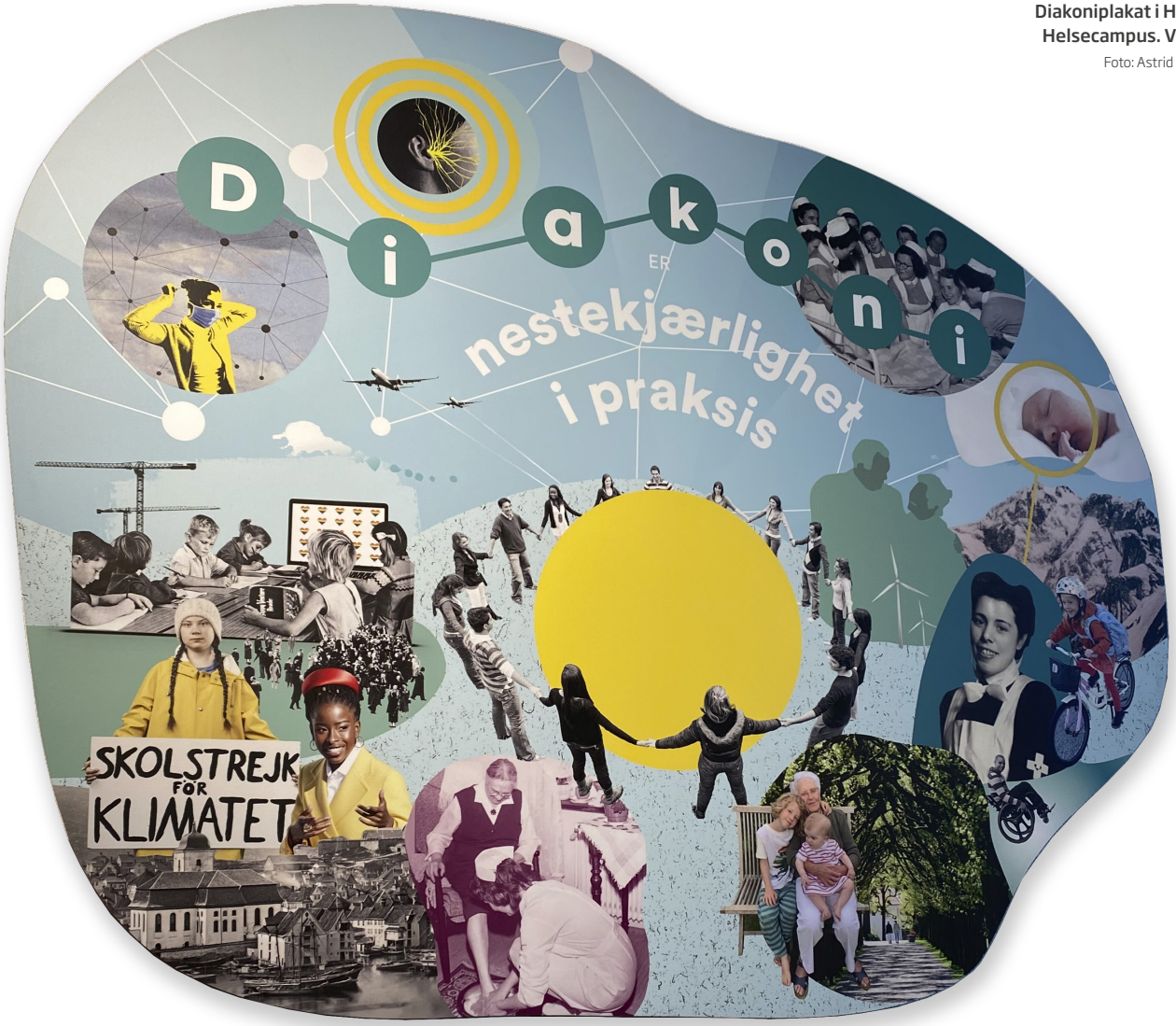

Diakoniplakat i Haraldsplass Helsecampus. Vår identitet.
Foto: Astrid Aarhus Byrknes

> **De frivillige opplever å være til hjelp for andre, og de får selv oppleve et nært fellesskap.**
>
> **Susanne Solvi Fagerbakke**

Verdighetsenteret som et kompetansesenter peker på at «samskaping» er en del av løsningen når man skal jobbe med frivillighet i eldreomsorgen. Den voksende utfordringen med ensomhet og isolasjon blant eldre er noe vi må ta på alvor og bidra til å gjøre noe med. Frivillig arbeid i eldreomsorgen er en del av løsningen, og den har en særs viktig rolle gjennom samskapelse.

Fagerbakke pekte på de frivilliges rolle, både med det de gjør for andre, men også hva de selv får igjen.

– Å være frivillig i eldreomsorgen er livsberikende og gir mye læring. De frivillige opplever å være til hjelp for andre, og de får selv oppleve et nært fellesskap. Det er «vinn-vinn» å være frivillig, sier Susanne Solvi Fagerbakke.

Sett spor og gjør verden til et bedre sted

Thor Haavik er presten som ble hele Norges Farmen-kjendis! Thor er til daglig prest i Salhus Menighet. Diakonikonferansen ble avsluttet med en utsendelse som symbol på at vi alle kan være med å gjøre en forskjell for våre medmennesker. En engasjert Thor tok til orde for at vi er plassert i denne verden for å gjøre noe for andre, sette spor og gjøre verden til et bedre sted.

– Vi blir glemt her på jorden, men vi blir ikke glemt av Gud. Sett spor – du gjør en forskjell der du er, sier Thor Haavik, og konferansedeltakerne fikk med seg Guds velsignelse på vei ut fra en givende, lærerik og engasjerende Diakonikonferanse!

Ny pris for diakoni og frivillighet

Den nyopprettede diakoniprisen fra Haraldsplass Diakonale Stiftelse ble delt ut under Diakonikonferansen i Salem konferansesenter 2. septemeber. Juryen var enstemmig i sin beslutning om å gi prosjektet «Velsigna jul» den første diakoniprisen.

Tekst: Astrid Aarhus Byrknes

«Velsigna jul» er et samarbeid mellom Tremorkirken og barnevernstjenesten i Øygarden kommune. Dette samarbeidet har pågått over flere år, og er dermed blitt en god og viktig tradisjon i Tremorkirken. Prosjektet gjør et formidabelt arbeid for å hjelpe vanskeligstilte familier i julen.

Når julehøytiden nærmer seg, får prosjektet en oversikt over de familiene som trenger en ekstra håndsrekning. Familiene er anonyme for prosjektet, men de som mottar julegavene får vite hvem som står bak som givere.

Det var Jørn-Henning Theis, administrerende direktør i Haraldsplass Diakonale Stiftelse som overrakte den første Regine Waages pris for diakoni og frivillighet. Han fremhevet «Velsigna jul» som et godt diakonalt arbeid:

– De som juryen har kommet frem til at skal vinne prisen i år, kan vise til at de gjennom sitt arbeid har hjulpet flere vanskeligstilte familier og ungdommer ved å gi dem et ekstra løft inn i julen.

Theis sa også i sin hilsen til prisvinnerne at mange vil kanskje trenge denne ekstra diakonale innsatsen akkurat i år, da høsten er utfordrende med blant annet høy prisstigning og store strømutgifter.

Prosjektet «Velsigna jul» ble startet helt tilbake i 2011, og har gitt mat og gaver til utallige familier som trenger ekstra støtte.

– Vi er imponert over arbeidet som dere gjør i prosjektet «Velsigna jul», og ønsker dere alt godt og Guds velsignelse over dette diakonale arbeidet, sa Jørn-Henning Theis da han overrakte prisen.

Haraldsplass Diakonale Stiftelse har som mål gjennom denne prisen å sette fokus på viktigheten av diakoni og frivillighet i dagens samfunn.

Prisen har fått sitt navn etter Regine Waage som var den første forstanderinne på Haraldsplass. Hun var en modig og framoverlent diakonisse og genuint opptatt av diakoni.

Diakoni – fra gresk «tjeneste», er navnet på kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Grunnlaget er et kristent menneskesyn som vektlegger at alle mennesker har samme verdi. Nestekjærlighetsbudskapet, et helhetlig menneskesyn og analyse av utfordringer i samfunnet, danner grunnlaget for diakonien.

Fakta

Regine Waages pris for diakoni og frivillighet

Opprettet i mai 2022 og skal deles ut til diakonal innsats i Bjørgvin. Den har en egen jury bestående av personer fra Haraldsplass Diakonale Stiftelse, DNK Bjørgvin og KIA Vest. Prisen består av en pengegave, glasskunst og diplom. Målet er at prisen skal utdeles årlig.

Representanter fra Tremorkirkens prosjekt «Velsigna jul» mottar Regine Waages pris for diakoni og frivillighet. Jørn-Henning Theis, adm.dir. i Haraldsplass Diakonale Stiftelse stod for utdelingen. Foto: Per Byrknes (NLM)

Bli kjent med Sofie Pedersen, teamleder ved Siljuslåtten sykehjem

Lærer noe nytt hver dag

Magasinet Haraldsplass møter en opplagt teamleder som utstråler varme og engasjement. Sofie Pedersen er 32 år og har vært på Siljuslåtten sykehjem siden starten i 2019. Hun har vært med på en særs spennende reise i å bygge opp et nytt sykehjem.

Tekst og foto: Astrid Aarhus Byrknes

Når jeg møter Sofie forstår jeg ganske fort at dette er en dame som engasjerer seg, som har et godt blikk for ledelse og som er opptatt av å gjøre hverdagen på sykehjemmet god for sine medarbeidere og beboere. Siljuslåtten sykehjem er ett av Bergens nyeste sykehjem og en del av Haraldsplass Diakonale Stiftelse. Sykehjemmets formål er å arbeide til det beste for eldre og omsorgstrengende i Bergen. Siljuslåtten sykehjem har som ambisjon å skape et godt hjem for beboerne. Det gjør de ved å ha fokus på verdighet og aktivitet samt et godt samspill med pårørende, nærmiljø og naboer.

Teamleder Sofie er med på dette, og er opptatt av å lage en god hverdag for beboerne og de ansatte på avdelingen hun leder. Jeg blir veldig nysgjerrig på teamleder Sofie, og gjennom dette intervjuet vil du få møte henne og høre hennes tanker og refleksjoner om det å være leder.

Unik stilling

Hva er det som gjør at du valgte å søke stilling som teamleder ved Siljuslåtten sykehjem?

– Jeg søkte stillingen fordi den var spennende, utfordrende og jeg ønsket å videreutvikle meg. Det å få være med å bygge opp noe helt fra start av var tiltalende og unikt. Det var også spennende å være med å skape noe.

Hadde du ledererfaring fra før?

– Jeg hadde ingen ledererfaring, og fikk en bratt læringskurve, men det har gått fint. Jeg har lært mye, og mitt ønske hele veien har vært å fremstå som et godt forbilde. Det har vært en spennende reise å gå inn som leder, men vi er et godt team på avdelingen og vi ser verdien av å samhandle.

Å være leder gir energi

Sofie er ivrig når hun forteller om sin ledererfaring, og hun er trygg på sin rolle, og løfter også frem de ansatte. Samhandling og samarbeid er viktig på avdelingen, og det fører meg videre til neste spørsmål:

Hva var din første jobbutfordring som leder?

– Å gå fra å være ansatt som hjelpepleier til det å bli teamleder og lede en avdeling var i seg selv en utfordring. Det har alltid vært givende for meg med pleie og omsorg, men nå skulle jeg også administrere. Jeg mener jeg har stått støtt som leder så langt, det har vært mange gleder. Jeg har fått gode tilbakemeldinger og selv om noen dager er mer krevende enn andre så har jeg erfart at jeg kan komme trett på jobb og gå hjem med energi! Jeg «vokser» hver dag inn i lederrollen.

Fortell om bakgrunnen din.

– I 2007 var jeg ferdig hjelpepleier og har arbeidet i ulike stillinger innen helse- og omsorg. Jeg har også tatt meg tid til å ta videreutdanning i demensomsorg og alderspsykiatri. Før jeg kom til Siljuslåtten sykehjem var jeg ansatt i Lindås kommune og hadde min arbeidsplass i hjemmebaserte tjenester på Ostereidet.

Hvordan er hverdagen som teamleder?

– Hverdagen er travel, men god. Den er spennende og aldri lik dagen før. Det som er kjekt med å være teamleder er at jeg lærer noe nytt hver dag. Arbeidsdagen starter med et kort statusmøte, og da møter vi som er teamledere på sykehjemmet. Ledergruppen er opptatt av å hjelpe hverandre. Ellers er stillingen min slik at jeg har omtrent 50 % administrasjon og ledelse, og 50 % i avdelingen som hjelpepleier. Det å ha en delt stilling synes jeg er positivt og vil anbefale sterkt. På den måten blir man godt kjent med beboerne også, samtidig som man leder de ansatte. Tilbakemeldingen er at de ansatte viser forståelse for en slik ordning, og selv om jeg er i ordinær pleie på avdelingen så er jeg alltid tilgjengelig og har en åpen dør. Alle kan komme uansett i hvilken rolle jeg er i på jobb.

Når er du på ditt beste?

– Til det har jeg et kort og greit svar! Når jeg får hjelpe andre får jeg mye energi, og da er jeg på mitt beste! Det gjelder enten jeg får være til hjelp for våre beboere eller de ansatte. Jeg er et JA-menneske og er lett å be.

Hva ser du som viktig for beboerne?

– Jeg er opptatt av at Siljuslåtten sykehjem

Sofie Pedersen med to av sine medarbeidere på Siljuslåtten, Therese Guttormsen (til venstre) og Maria Nyland.

skal være et levende hus, der beboerne får oppleve nye ting, får smile og le. Ofte ser jeg også hva den gode samtalen betyr for beboeren. Vi må ta oss tid til en prat, og beboerne må kjenne at de blir sett og ivaretatt. Jeg er også et verdibevisst menneske, og jeg kan stå inne for de verdier som Stiftelsen og Siljuslåtten står for. Det er fint å kunne løfte disse frem og arbeide etter dem. De 16 årene som jeg har arbeidet som hjelpepleier blir jeg bare mer og mer glad i eldreomsorgen. Jeg får lære så mye fra de eldre selv, og jeg ønsker å være med å gjøre den siste delen av livet god. Det synes jeg er givende.

Med familien på laget

Sofie er en ung leder i sin første lederjobb. Ikke alle sykehjem har organisert seg slik at det er hjelpepleiere eller helsefagarbeidere som går inn som teamledere. Det tradisjonelle er at det er en sykepleier/vernepleier som leder en personalgruppe på en sykehjemsavdeling. Siljuslåtten sykehjem har med denne modellen vært innovative og fremoverlent. Sykepleierne arbeider som et team på hele sykehjemmet, og får dermed et godt faglig miljø, noe som gjør at kompetansen er stabil på det sykepleiefaglige. Sofie Pedersen har mye positivt å si om denne organiseringen og tenker flere sykehjem burde tatt denne modellen i bruk.

Vil du anbefale andre til å søke jobb som leder, og hvilke råd vil du gi?

– Jeg vil absolutt anbefale en lederstilling. Selv synes jeg det er fantastisk at jeg fikk denne muligheten. For å lykkes med dette så er det viktig å ha familien med på laget. En lederjobb kan, som tidligere sagt, være krevende og du står i mange situasjoner, da er familien god å ha. Jeg som leder trenger støtte også hjemmefra, og rådet mitt er å ha noen nære med på laget når du går inn i en lederstilling. Det tar tid å bygge relasjoner på jobb, og da er det godt å ha forståelse hjemme for at det arbeidet man gjør er viktig.

> **Jeg får lære så mye fra de eldre selv, og jeg ønsker å være med å gjøre den siste delen av livet god. Det synes jeg er givende.**
>
> **Sofie Pedersen**

Det har vært en fin stund på kontoret til Sofie denne høstdagen. Avslutningsvis må jeg spørre om hva hun kunne gjort dersom hun var institusjonssjef for en dag.

Sofie ler litt når jeg stiller spørsmålet, men sier spontant; – det er vel lov å drømme stort? Jeg tror jeg ville sett på budsjettet om der var rom til å leie en stor buss med sjåfør for så å ta med alle beboerne i tur og orden ut på tur. Det hadde vært noe det!

Haraldsplass Barnevern + Serio Ungdomssenter AS

= Sant

Etter en lang og grundig prosess signerte Haraldsplass Diakonale Stiftelse en aksjekjøps-avtale med Serio Ungdomssenter AS 22. august 2022. Dette selskapet var et privat kommersielt selskap. I høst har det vært ekstraordinær generalforsamling som omdannet Serio til et ideelt aksjeselskap. Selskapet byttet også navn til Haraldsplass Serio AS. Om dette blir det endelige navnet er helt åpent, foreløpig er dette kun et «arbeidsnavn».

Tekst: Astrid Aarhus Byrknes

Serio Ungdomssenter AS har hovedkontor i Mandal, og var altså en privat kommersiell aktør innenfor barnevernsvirksomhet. Serio Ungdomssenter har for tiden åtte plasser innenfor området adferd og omsorg, fordelt på tre avdelinger i Mandal, Kristiansand og Valle i Setesdal. Haraldsplass Serio AS og Haraldsplass Barnevern vil utover høsten drive sine virksomheter på samme måte som i dag frem til sammenslåingen er et faktum.

Prosjektgruppen har startet

Denne høsten er det iverksatt en prosess med å slå sammen de to organisasjonene Haraldsplass Serio og Haraldsplass Barnevern. Sammenslåingen skjer gjennom et eget sammenslåings-/organiserings-prosjekt.

Prosjektet «Haraldsplass-Serio ledes fra Stiftelsens side ved Astrid Aarhus Byrknes, og blir organisert gjennom en styrings-gruppe som ledes av prosjekteier og en bredt sammensatt prosjektgruppe (se faktaboks).

Prosjektgruppen har fra prosjekteier fått et eget prosjektdirektiv og mandat, og skal arbeide mot en sammenslåing med tentativ dato 1. januar 2023.

Prosjektgruppen skal legge til rette for en god fusjon (sammenslåing) og avklare alle

Prosjektgruppen har sine møter både fysisk, som her på Haraldsplass, og digitalt gjennom Teamsmøter. Foto: Rollaug Haugland Waaler

forhold som skal til for å få til en vellykket sammenslåing.

– Det vil være viktig og helt avgjørende med god involvering og medvirkning fra de ansatte ved tillitsvalgte og verneombud. Vi skal legge til rette for god forankring i begge organisasjoner, og dette arbeidet ser jeg frem til å følge, sier Jørn-Henning Theis prosjekteier og adm. direktør i Haraldsplass Diakonale Stiftelse.

Forankring og medvirkning

Prosjektgruppen hadde sitt oppstartsmøte 6. september på teams. Det er en tett møteplan utover høsten og vinteren og gruppen møtes både fysisk og digitalt.

Astrid Aarhus Byrknes har fått i oppdrag å lede prosjektgruppen og arbeidet som skal til på vegne av prosjekteier. Hun er til daglig samfunnskontakt og rådgiver i Haraldsplass Diakonale Stiftelse, og har også ansvar for kommunikasjonsarbeidet i Stiftelsen.

– Dette er et spennende og lærerikt arbeid for både arbeidsgiver og arbeidstaker-organisasjonene. Gjennom hele prosjekt-perioden vil vi informere begge parter om status. Informasjon til de ansatte er viktig for å få forankring og forståelse for prosessene som skal til for en god sammenslåing, sier Astrid.

Som leserne forstår så vil dette bli et stort stykke arbeid som krever mye, men det er en viktig prosess for utviklingen av barnevernet som virksomhet, og for attrak-tiviteten og kompetansen vi ønsker å til-trekke oss. Den nye organisasjonen skal legge grunnlaget for den veksten som vi ønsker i fremtiden.

«Hva skal barnet hete»?

Prosjektgruppen har også fått i oppdrag å finne nytt navn på det nye sammenslåtte selskapet. Det er i seg selv en spennende prosess! Prosjektgruppen ønsker en åpen og god prosess også på dette, og tar imot alle gode forslag på navn til den sammen-slåtte organisasjonen. Hva navnet blir er i skrivende stund ikke bestemt. Vi venter i spenning!

Et viktig samfunnsoppdrag

De ansatte er de viktigste ressurser vi har for å ivareta samfunnsoppdraget på barne-vernsfeltet.

– Jeg håper de ansatte vil være med på sammenslåingsprosessen ved å komme med innspill, ha kontakt med sin leder og de tillitsvalgte og verneombud i tiden som kommer, sier Jørn-Henning Theis. Han er optimistisk og legger til:

- Vi styrker også ledelsen av barnevernet ved å ha ansatt ny direktør. Dette for å gjøre virksomheten i stand til å ivareta vekst og utvikling, samt styrke kvalitet og kompetanse.

Stjernesignering

Idar Krumsvik er ansatt som ny direktør for «Haraldsplass-Serio» og kommer fra Bufetat Region vest der han har vært Avdelingsdirektør med stort regionalt ansvar gjennom mange år. Idar er sterk faglig med mye kompetanse innenfor barnevernsfeltet, og har lang erfaring fra ledelse og kvalitetsarbeid.

– Vi ser på ansettelsen av Idar Krumsvik som og vi ser virkelig frem til å få Idar med på laget, sier Jørn-Henning Theis.

Vi ønsker Idar Krumsvik velkommen på Haraldsplasslaget! Idar begynner i jobben 1. desember 2022.

Arvid Møll som i dag er daglig leder av Haraldsplass Barnevern, og Hans Petter Farestad som er daglig leder ved Serio Ungdomssenter AS skal fortsette med lederoppgaver i det sammenslåtte selska-pet. De har den daglige ledelse frem til ny felles leder er på plass og vi har en sammenslått organisasjon.

Det er også valgt nytt styre for Harald-splass Barnevern og Haraldsplass Serio AS. Frem til sammenslåingen vil det bli avholdt separate styremøter, men det er i praksis det samme styret som fungerer for begge organisasjonene.

Vi ønsker prosjektgruppen lykke til med viktig arbeid!

Fakta

Styringsgruppen

Styringsgruppen ledes av prosjekt-eier, og har ved oppstart følgende sammensetning:

- **Jørn-Henning Theis, adm.dir. Haraldsplass Diakonale Stiftelse og prosjekteier**
- **Vigdis Anita Gåskjenn, økonomi- og organisasjonsdirektør, Haraldsplass Diakonale Stiftelse**
- **Rollaug Haugland Waaler, forstanderinne, Haraldsplass Diakonale Stiftelse**

Prosjektgruppen

Prosjektgruppen vil være en arbeidsgruppe med representanter fra arbeidsgiver og arbeidstaker-organisasjonene. Verneombud fra begge organisasjoner er også med i gruppen:

- **Astrid Aarhus Byrknes, samfunns-kontakt/rådgiver, Haraldsplass Diakonale Stiftelse**
- **Ina Ottesen, HR ansvarlig, Haraldsplass Diakonale Stiftelse**
- **Arvid Møll, daglig leder, Haraldsplass Barnevern**
- **Hans Petter Farestad, daglig leder, Serio Ungdomssenter AS (Haraldsplass-Serio)**
- **Kent Bredesen, tillitsvalgt Fagforbundet, Serio Ungdoms-senter AS**
- **Hanne Åsen, verneombud, Serio Ungdomssenter AS**
- **Kenneth Hodel Olsen, verneombud, Haraldsplass Barnevern**
- **Sissel Reigstad, tillitsvalgt Fagforbundet, Haraldsplass-Barnevern**
- **Tove Strand, tillitsvalgt FO, Haraldsplass Barnevern**

simple

Digital trenings-plattform for selvmordsforebygging

Solli DPS og en rekke samarbeidspartnere utvikler et digitalt treningsprogram for selvmordsforebygging. Dette skal hjelpe helsepersonell i første- og andrelinjen å bli trygge og gode på selvmordsforebygging, slik at flere liv kan reddes fra suicid.

Tekst: Leif Arvid Øvernes, Solli DPS

Bakgrunn

Hvert år dør rundt 650 mennesker i selvmord. Halvparten av disse har vært i kontakt med spesialisthelsetjenesten, og 80 % har vært i kontakt med fastlegen eller den kommunale helsetjenesten det siste året (Regjeringen, 2019).

Selvmord er et stort og sammensatt samfunnsproblem, som ikke utelukkende kan løses i helsevesenet. Den høye andelen som har vært i kontakt med helsetjenestene, tilsier likevel at helsepersonell er i en unik posisjon til å kartlegge, vurdere og behandle personer med forhøyet selvmordsfare.

Helsepersonell må imidlertid ha kompetanse i både faglige og relasjonelle ferdigheter for å fange opp, møte og hjelpe mennesker med selvmordsproblematikk. Hvordan mennesker i selvmordskrise møtes av helsevesenet kan i verste fall være forskjellen mellom liv og død. Helsepersonell trenger derfor tilgang til treningsmuligheter hvor de kliniske ferdighetene i selvmordsforebygging kan utvikles i trygge omgivelser.

Aktiv læring gjennom simulering og ferdighetstrening er effektive metoder for å tilegne seg kliniske ferdigheter. Meta-analyser viser at simulering har stor effekt på kunnskap, ferdigheter og atferd, og moderat effekt for holdninger og pasient-relaterte utfall (Cook et al, 2011; Piot et al, 2020).

Konklusjonen fra en tredje meta-analyse er at resultatene er «sterke, konsistente og uten unntak», og at «det er ingen tvil om at simulering med deliberate practice er overlegen tradisjonell klinisk undervisning for medisinske ferdigheter» (McGaghie et al, 2012). En pilotstudie har også vist gode resultater for digital simulering av selvmordsforebygging mer spesifikt (O'Brien et al, 2019).

Det er i dag få muligheter til trening og simulering i selvmordsforebygging, til tross for at dette kan ha konsekvenser for liv og død. Dagens opplæring i selvmordsforebygging består primært av e-læring og undervisning, som ofte gir liten eller ingen mulighet for aktiv ferdighetstrening.

Produktet

Solli Individtilpasset Metodikk for Praksisnær Læring og Ekspertise (SIMPLE) er en digital treningsplattform for selvmordsforebygging. Helsepersonell i både primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten får mulighet til å trene seg på oppgaver og

pasientkasus som tester kompetansen deres i selvmordsforebygging. Læringen skjer i trygge omgivelser gjennom prøving, feiling, tilbakemelding og repetisjon.

Helsepersonell får presentert oppgaver basert på fagbakgrunn og arbeidssted. På startsiden får man oversikt over sentrale kliniske ferdigheter, og sin egen progresjon i å mestre ferdighetene. Startsiden gir også muligheter for å få innsikt i egne styrker og utviklingsområder blant oppgavene. Det går også an å skrive egne notater underveis som støtte i egen læringsprosess.

Oppgavene skal gi en grunnleggende forståelse for 45 læringsmål og ti kliniske ferdigheter om selvmordsforebygging:

1. Alliansebygging
2. Validering
3. Håp og mening
4. Kartlegging
5. Vurdering
6. Tiltak
7. Sikkerhetsplan
8. Pårørendesamarbeid
9. Ivareta etterlatte
10. Mestre egne reaksjoner

Hver ferdighet består av ett eller flere læringsmål og fire oppgavetyper:

Teorioppgaver er flervalgsoppgaver som tester det faglige kunnskapsgrunnlaget for selvmordsforebygging. Disse er basert på forskning og retningslinjer, og gir mulighet for rask læring av grunnleggende teori og kunnskap.

KLINISK TILNÆRMING er oppgaver som tester forståelsen av relasjonskompetanse. De består av et pasientutsagn og en respons fra helsepersonell. Oppgaven består i å

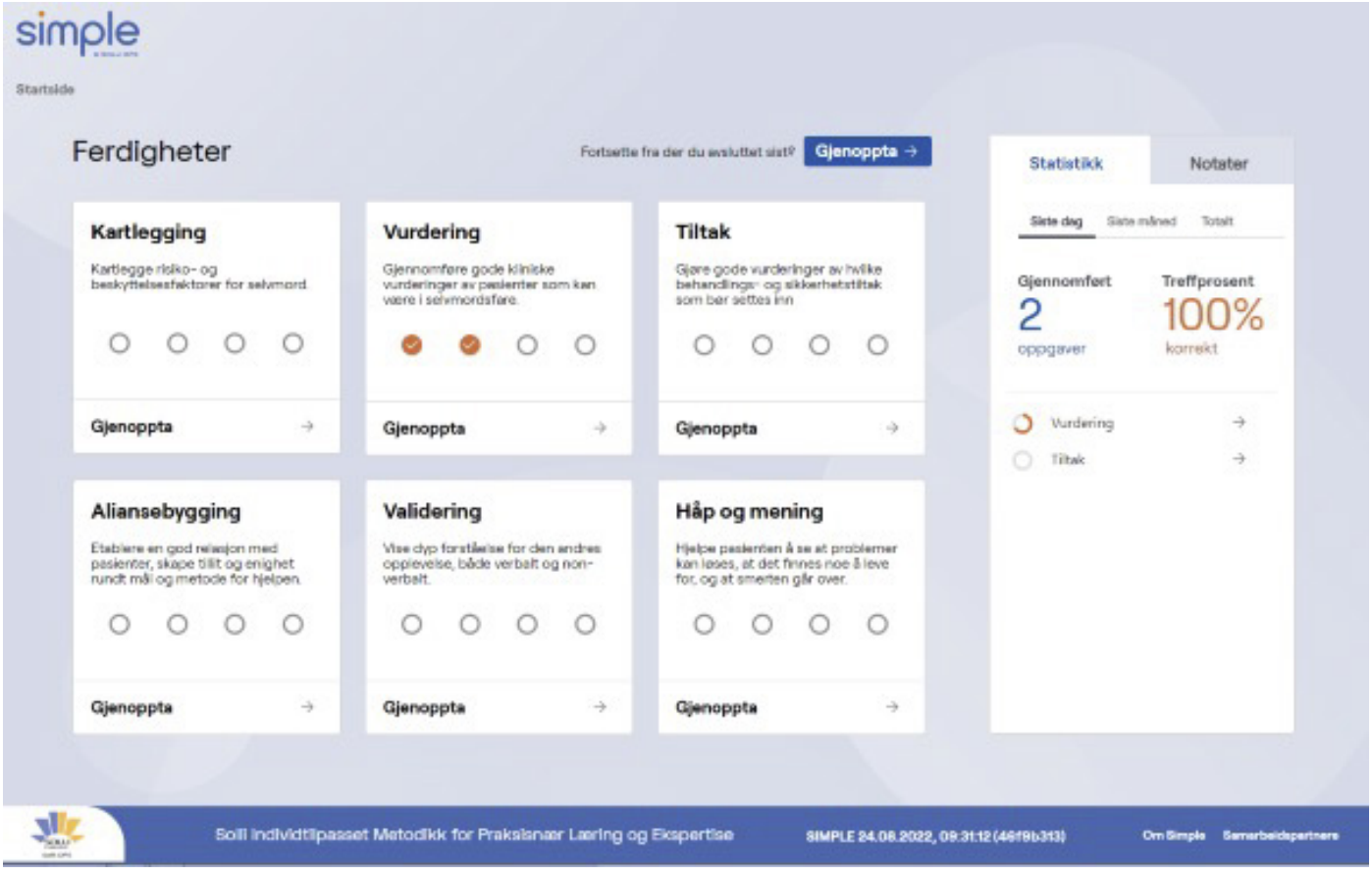

Startsiden gir helsepersonell et personlig dashbord som viser fremgang, statistikk over sterke og svake sider og muligheter til å samle notater. Oppgavene kan løses i hvilken som helst rekkefølge, og hvilke oppgaver som presenteres kan tilpasses til målgruppen.

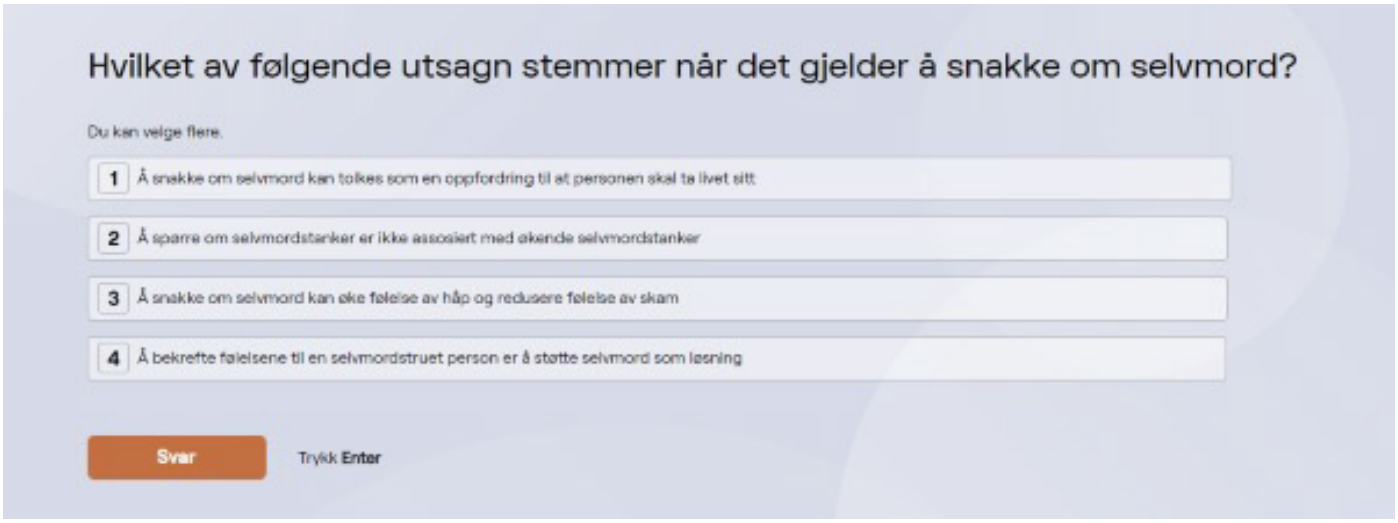

Teorien læres gjennom å løse flervalgsoppgaver. Hensikten er å bli utfordret til å tenke og teste egen forståelse før man får svaret.

vurdere hvor passende eller upassende responsen er. Det fører til refleksjon over hvorfor man mener responsen er passende eller upassende, og hvordan man selv ville tilnærmet seg samme situasjon. Etter å ha vurdert kvaliteten av responsen får man tilbakemelding og et eksempel på noe som kan være en svært passende respons.

PASIENTKASUS er en detaljert pasientbeskrivelse som man kunne møtt på i praksis, for eksempel fra en henvisning eller presentasjon i behandlingsteamet. Kasuset løses gjennom oppgaver for kartlegging og vurdering av selvmordsrisiko, samt vurdering av aktuelle tiltak. Kasus gir mulighet til å trene på å plukke ut viktig informasjon omkring suicidalitet, og hvordan man kan redusere selvmordsrisikoen i ulike situasjoner.

SIMULERING består av korte videosnutter av «pasienter» som presenterer en utfordrende situasjon. Helsepersonellet skal deretter respondere direkte til pasienten, slik de ville gjort i virkeligheten. De kliniske ferdighetene i selvmordsforebygging blir satt på prøve, og man må bruke kunnskap og relasjonsferdigheter fra tidligere oppgaver. Responsen tas opp på video og helsepersonellet evaluerer hvorvidt responsen treffer, eller om de vil prøve på ny. Dette gir mulighet for såkalt «deliberate practice» hvor man gjentar en øvelse frem til man mestrer den. Oppgavene kan også brukes sammen med veileder eller i gruppe.

Eksempel fra en oppgave i klinisk tilnærming.

Prosjektet

Prosjektet «Digital ferdighetstrening i selvmordsforebygging» er initiert og ledet av Solli DPS, og støttet med innovasjonsmidler fra Helse Vest RHF. Innholdet produseres i samarbeid med en rekke fagfolk, som bidrar med å skrive og kvalitetssikre oppgaver. Prosjektet er forankret i interregionalt fagdirektørmøte, hvor alle de regionale helseforetakene er representert.

Prosjektet ledes av Leif Arvid Øvernes (Leder for fagutvikling, Solli DPS). Prosjektgruppen består av fagfolk fra RVTS vest, RVTS øst, Helse Bergen, Sykehuset Innlandet og Solli DPS. Selvmordsforebyggende nettverk i Helse Sør-Øst og Helse Førde bidrar også aktivt med å utvikle og kvalitetssikre oppgaver.

Den tekniske løsningen utvikles av Helse Vest IKT, mens Walter Design AS står bak det grafiske designet.

Oppstart for prosjektet var høsten 2021, og er planlagt til rundt sommeren 2023.

I løpet av prosjektets første år er mesteparten av design og hovedfunksjonalitet på plass, mens blant annet funksjonalitet for kasus, simulering og rapportering gjenstår. På fagsiden er det utformet læringsmål, og laget en rekke teorioppgaver og oppgaver i klinisk tilnærming.

Kvalitetssikring

Kompetanse i selvmordsforebygging kan ha konsekvenser for liv og død. Vi har derfor lagt terskelen for kvalitetssikring høyt, og involvert flere fagmiljøer. De generelle prinsippene er at:

- Innholdet skal være tett på (oppdaterte) nasjonale retningslinjer og den kommunale veilederen. Både RVTS øst og RVTS vest er sentrale i revisjonsarbeidet med de nasjonale retningslinjene.
- Teorioppgaver skal være faktabasert, og ha vitenskapelig standard med referansekrav til troverdige kilder.
- Oppgaver i klinisk tilnærming, tekstkasus og simulering har ikke referansekrav, men godkjennes gjennom bredt konsensus.

Alt innhold skal også kvalitetssikres av minst én fagperson som er uavhengig av den som produserte innholdet (fagfellevurdering).

Dersom du har spørsmål om prosjektet eller er interessert i å bidra, ta kontakt med prosjektleder leif.arvid.overnes@solli.no.

Prosjektet startet som et lokalt prosjekt i Bergen, men ble raskt et regionalt og nå et nasjonalt prosjekt.

Fagskolen Diakonova

Fagskolen Diakonova ble formelt opprettet som en helt ny aktør innenfor helse- og omsorgsfag i oktober 2021 og akkreditert på forsommeren 2022. Oppgavene står nå i kø for å bygge den nye fagskolen opp og kunne starte et etterlengtet studietilbud høsten 2023 i Oslo og Bergen.

Tekst: Astrid Aarhus Byrknes, og fra nettartikkel på Fagskolen Diakonova

Fagskolens eiere – stiftelsen Diakonova, Haraldsplass Diakonale Stiftelse, stiftelsen Diakonhjemmet og Ferd sosiale entreprenører – har en over 100-årig historie som pionerer innenfor velferd og utdanning av helsepersonell. De har også en sterk og stolt tradisjon for å være langsiktige samarbeidspartnere for det offentlige.

Fagskolen er organisert som et aksjeselskap gjennom Diakonova Holding AS.

Adm.dir. Jørn-Henning Theis i Haraldsplass Diakonale Stiftelse har vært en viktig pådriver og støttespiller for å få opp dette tilbudet som skal bidra til at vi får god og relevant kompetanse til de forskjellige virksomhetene i Stiftelseskonsernet. Til Stiftelsens nettside i juli 2022 hadde han en klar oppfordring:

– Fagskolen Diakonova kombinerer teori og praksis gjennom tett bånd til arbeidslivet og vil bidra til økt kompetanse og kvalitet innenfor helse- og omsorgssektoren hvor kompetansebehovene vil være store i årene som kommer. Jeg håper mange vil søke en fagskole som løfter kompetanse og sentrale verdier høyt på agendaen.

Fagskolen Diakonova skal tilby utdanninger som svarer på samfunnets behov, og gi muligheter til kvalifisering og utvikling til flere. Det planlagte utdanningstilbudet i aktiv omsorg for eldre skal gi kompetanse som er etterspurt i arbeidslivet, og bidra til å møte behovene for kvalifiserte yrkesutøvere i helse-, omsorgs- og velferdstjenestene.

En verdibasert og diakonalt forankret fagskole

Fagskolen Diakonova har en diakonal, verdibasert og inkluderende profil. Fagskolen skal bidra til å styrke kompetanse, kapasitet og rekruttering til tjenester til eldre personer med ulike helseutfordringer, og bidra til at eldre kan være delaktige i hverdagslivet så lenge som mulig.

Utdanningen skal vektlegge etikk, verdier, relasjoner, personlig dannelse og utvikling, og enkeltindividets ønsker og behov. Ambisjonen er at utdanningen vil gjøre deg til en etterspurt medarbeider, med en utviklende jobb innenfor helse og omsorg.

Gry Ulvedalen er Fagskolen Diakonovas første rektor.
Foto: Pål A. Berg/Diakonhjemmet

Hvorfor ta fagskoleutdanning

- **Fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning for fagarbeidere. Kompetansen du får kan du ta i bruk direkte i arbeidslivet. For å sikre yrkesrelevansen samarbeider fagskolene tett med arbeidslivet.**
- **Fagskolen Diakonova starter opp høsten 2023 med fagskoleutdanning i «Aktiv omsorg for eldre». Den er godkjent av NOKUT. (Nasjonalt Organ for Kvalitet i Utdanning)**

FAGSKOLEN DIAKONOVA

Studietilbud innenfor helse og omsorg

Aktiv omsorg for eldre

Andelen eldre som lever lenge øker, og det vil være flere mennesker som lever med helseutfordringer, akutte, kroniske og langvarige sykdommer som krever hjelp til omsorg og gjenopptrening. Etter endt utdanning skal kandidatene kunne bidra til å legge til rette for at eldre personer, uavhengig av sykdom og/eller lidelse, skal kunne opprettholde et meningsfullt hverdagsliv ut fra sine forutsetninger og ønsker.

Målet er at eldre skal kunne leve og være delaktige i aktiviteter i et nærmiljø som er stimulerende, harmonisk og viktig for dem. Utdanningen skal sikre den enkeltes, samfunnets og arbeidslivets behov for ny kompetanse i tråd med nye oppgaver og utfordringer innenfor helse-, oppvekst- og sosialsektoren.

Fagskoleutdanningen i Aktiv omsorg for eldre vil være kunnskapsbasert, verdibasert og praksisnær.

- **VARIGHET:** Utdanningen gjennomføres på deltid over to studieår
- **POENG OG GRAD:** 60 studiepoeng og graden fagskolekandidat.
- **OPPTAKSKRAV:** Utdanning som helsefagarbeider, eller hjelpepleier. Det er også mulig å søke ut fra realkompetanse.
- **STED:** Delvis nettbasert med samlinger i Bergen eller Oslo

Planlagt opptak til studiet gjennom Samordna opptak våren 2023, med studiestart høsten 2023.

Spesialiseringer

Det legges opp til to spesialiseringer i studiet Aktiv omsorg for eldre:

Aktiv omsorg for eldre med helseutfordringer

Spesialisering rettet mot arbeid med eldre personer som har fått funksjonsbegrensninger på grunn av sykdom, skade eller aldringsprosessen i vid forstand.

Aktiv omsorg for personer med demens

Spesialisering rettet mot å jobbe med personer som har utviklet demenssykdom.

Hverdagsglede og livskvalitet på aktivitetssenteret

Det er en våt høstdag i Bergen. Ute er det vind og regn, men inne på aktivitetssenteret på Domkirkehjemmet er det lunt og varmt.

Tekst og foto: Astrid Aarhus Byrknes

Praten går allerede livlig, selv om ikke alle brukerne av aktivtettsenteret er kommet på plass denne tirsdags morgenen. En etter en kommer de, hilser på hverandre med et smil.» Så kjekt å se deg» «har du det bra»? Brukerne av aktivitetssenteret er opptatt av å se hverandre, ha omsorg for hverandre og ikke minst når nye brukere kommer blir de hilst varmt velkommen.

Personalet er på plass. De serverer frokost etter hvert som gjestene kommer til bords. Her blir alle mottatt som den fineste gjest og man kjenner seg velkommen.

Aktivitetssenteret ved Domkirkehjemmet har for tiden 22 plasser, og holder åpent mandag til fredag. Plassene fordeles til brukere i tråd med vedtak, som kan være fra en til fem dager per uke.

Domkirkehjemmets aktivitetssenter har som formål å forebygge/vedlikeholde egne ressurser og funksjonsnivå. Sosialt fellesskap og hygge med andre er viktig.

Havregrøten er populær

Praten går livlig rundt frokostbordet. Aagot er ny bruker ved aktivitetssenteret, og det er hennes første dag. Hun er spent, og forteller at hun har holdt tilbake å komme en stund, men nå vil hun forsøke dette.

Overfor Aagot sitter Einar. Han er raskt ute og forteller at det bare blir bedre og bedre å komme til aktivtettesenteret.

– Har du smakt på havregrøten, spør han og kikker på meg. Jeg må ærlig innrømme at det har jeg ikke.

– Den er bare helt fantastisk. Du skjønner det, sier Einar, at denne grøten har en helt spesiell oppskrift. Og den er hemmelig, humrer han.

Teamet på aktivitetssenteret. Fra venstre: Elisabeth Johnsen, Marit Fossheim, Sabrina Vatnedalen og Renate Selvik.

Trim og trall er et høydepunkt på aktivitetssenteret.

Både jeg og Aagot får smake på grøten, og Einar har rett. Den er fløyelsmyk og deilig.

Bryr seg om hverandre

Ved frokostbordet har også Asta funnet plass. Asta er en positiv dame som liker å strikke og som setter pris på det sosiale fellesskapet.

– Du skjønner det, her til frokost er det «tre retters». Først får vi nydelige påsmurte skiver med varierende pålegg, deretter kommer havregrøten, og til slutt blir vi tilbudt knekkebrød. Asta smiler lunt, og sier samtidig til den nyankomne Aagot, du kan bare glede deg over å være her. Her har vi omtanke for hverandre.

Ingrid er en annen bruker som er takknemlig for å komme til aktivitetssenteret. Hun forteller oss at hun ventet omtrent ett år før hun våget å komme. Hun brukte argumentet om at dette stedet var kun for gamle.

– Jeg ønsket ikke å være her med bare gamle folk, og glemte vel at jeg selv er over 90 år. Det var jo dumt av meg å si dette, men jeg er så glad for å komme, og jeg opplever å møte så mange flotte mennesker her, sier Ingrid positiv og glad.

Frokosten er ferdig, og avsluttes med at avdelingsleder Renate Selvik leser opp hva som er dagens middagsmeny. Middagen er også et høydepunkt.

– I dag er det fiskekaker og brekkbønnestuing, poteter og smeltet smør til middag, sier Renate.

Brukerne nikker, og ser frem til middag.

Flere tilbud og aktiviteter gjennom dagen

Ved aktivitetssenteret er de ansatte opptatt av å lage gode og trygge rammer rundt tilbudet. Hverdagsglede og livskvalitet er viktig. Derfor er tilbudet og aktivitetene forskjellige. Det blir lagt til rette for både fysisk aktivitet og hjernetrim!

Et godt kulturtilbud, sosialt fellesskap rundt et måltid, en fest eller bare sitte sammen og prate rundt dagens nyheter eller en sangstund er viktig.

– Her er det ikke bare strikking og bingo, sier avdelingsleder Renate og legger til: Vi legger stor vekt på å finne de aktivitetene som gir noe både for kropp og sjel. Vi drar på turer, inviterer til fest der de pårørende blir invitert, og vi har et godt samarbeid med aktivitetsavdelingen på sykehjemmet her og med frivillighetskoordinatoren.

– Du må ikke glemme å nevne presten vår, Leif sier Ingrid. Han fortjener mye skryt. Presten vår er så ungdommelig og liketil. Vi er glade i han. Han er så god til å kommunisere. De andre brukerne er helt enige. De legger også til at det må nevnes at han også er god til å synge, selv om dette er noe han selv ikke vil være enig i!

– Leif er så personlig, og han deler fra livet sitt, sier Asta.

Aktivitetene er altså mangfoldige ved senteret. Aktivitetssenteret kan også gjøre seg bruk av fotpleier og frisørservice som Domkirkehjemmet har. Renate forteller at flere av dagbrukerne benytter seg av det tilbudet. De har også mulighet å bestille middag og ta med seg hjem.

Trubaduren Ole Johnny Borgersen synes det er givende å ta en trall sammen Sigrunn Vaksdal som er bruker av aktivitetssenteret.

Avisrunden engasjerer

Hver dag leser en av de ansatte høyt fra dagens aviser. Det er BA og BT som er de mest populære. Avisrunden engasjerer, da disse brukerne er samfunnsengasjert og har meninger om mye. Diskusjonen denne tirsdagen gåre høylytt om alt fra byrådsleders avgang til nyheter fra diskriktene.

Quiz og spørsmål og svar er også populært. Jeg blir imponert over kunnskapen og ikke minst hukommelsen til de brukerne som er her denne dagen. Det går så lett.

– Du skjønner vi er engasjert, sier Gunvor når jeg sier jeg er imponert over alt de kan.

Avisrunden er overstått, og det er på tide å røre på seg.

Trim og trall

Nå har vi sittet lenge og hatt både høytlesing og hjernetrim. Det er derfor på tide å ta en tur bort på gulvet og få litt trim og fysisk aktivitet. Stolene blir satt i ring, og musikken starter. Det nynnes og det trimmes.

– Kom igjen, vi strekker armene opp, og ned. Vi løfter føttene opp, og ned igjen. Avdelingsleder Renate geleider oss gjennom trimprogrammet som avsluttes med en aldri så liten vals.

Brukerne er tydelige på at dette er godt å få med seg, og at trim gjør at man får trivsel og bedre livskvalitet.

I love you because

Trubaduren Ole Jonny Borgersen har tatt turen inn på aktivitetssenteret denne tirsdagen i oktober.

Før han setter i gang med sitt program, så har bruker ved senteret, Sigrunn Vaksdal satt seg ved pianoet. Sigrunn spiller ofte når hun er her. Hun er en god pianist, og når hun i tillegg får med seg Ole Jonny på gitar så blir stemningen god.

Allsang er bra for folkehelsen. Her synges og spilles det alt fra de gode gamle folkemelodiene til Jim Reeves. «I love because you understand me» er en god gammel slager som alltid er populær.

Trubaduren er ikke bare god til å synge og spille, han skriver også dikt. Brukerne setter pris på poesi, og diktet «Inni meg er jeg den samme som før» blir tatt godt imot.

Godt arbeidsmiljø

Før jeg forlater aktivitetssenteret på Domkirkehjemmet må jeg ha meg en prat med avdelingsleder Renate Selvik.

Renate har arbeidet her siden 2021, og begynte ved Domkirkehjemmet midt i pandemien. Hun er utdannet hjelpepleier og har lang erfaring fra eldreomsorgen både gjennom å ha arbeidet i hjemmebaserte tjenester og på sykehjem. Før hun kom til Domkirkehjemmet arbeidet hun som tannhelsesekretær. Renate forteller det var et stengt aktivitetssenter som møtte henne, og at det var mange retningslinjer å forholde seg til. Etter hvert fikk man åpne senteret på nytt, og ønske brukerne velkommen tilbake. Gjennom pandemien og med et nedstengt senter så har de ansatte likevel hatt kontakt med brukerne. Det har vært gjort et formidabelt arbeid også da senteret var stengt.

Renate forteller også om et godt arbeidsmiljø og en åpen dør til ledelsen ved Domkirkehjemmet. Hun roser de ansatte for både samarbeid og samhandling på tvers av avdelingene.

– Vi tar del i helheten her, sier hun og legger til – det er så mange nydelige og dedikerte mennesker som arbeider her, og så mange flotte brukere. Jeg stortrives på jobben!

Avislesing, strikk og avslapping gjør susen for disse tre flotte representantene av aktivitetssenteret på Domkirkehjemmet.

Styrken i oss selv og styrken fra andre

Glimt fra Haraldsplass Samtalesenter

Tekst: Leidulf Øy, samtalepartner

Jeg husker at jeg som liten gutt hadde perioder der jeg var engstelig. En av disse dagene spurte min mor meg om jeg kunne handle på butikken for henne. «Jeg har ikke så lyst å gå den veien alene», sa jeg til henne. Da gjorde hun en lur ting. «Jeg kan ringe til Åse og be henne stå i vinduet og vinke til deg når du går forbi huset hennes».

Åse var en av de trygge voksenpersonene i nabolaget. Mer skulle det ikke til for at jeg våget meg ut alene den dagen. Jeg tok på meg ytterklærne og gikk oppover bakkene. Da jeg kom rundt svingen kikket jeg opp mot huset hvor Åse bodde. Og der sto hun i det store vinduet, smilte og vinket til meg. Jeg smilte og vinket tilbake.

Dette minnet fra barndommen har jeg tenkt på flere ganger underveis i livet. Jeg tror det rører ved noe grunnleggende ved det å være menneske, i det å kjenne støtte hos og hente styrke fra hverandre. Jeg måtte gå veien selv, bruke motet og kreftene jeg hadde. Hverken min mor eller Åse tok over, men de var der, gav rom for min sårbarhet og gav støtten som gjorde at jeg fant styrken i meg selv.

Bent Falk skriver i boken *Å være der du er*: «Alle avgjørende ressurser for å overvinne krisen finnes hos den kriserammede selv, eller i området mellom dere.»

Å møte mennesker til samtale på samtale-senteret er å være en som går sammen med, uten å ta over. Tar vi over ansvar, tar vi ansvar fra. Men vi kan gi rom for alt dette som er livet med sin styrke og sårbarhet, med livssorg og livsglede. Vi kan åpne for de ressursene som finnes i møtet, samtalen og mellomrommet.

Vi må selv gå den veien som ligger foran oss, men det er ikke meningen at vi skal klare oss alene i livet. For vi er felles-skapt.

> **Å møte mennesker til samtale på samtale-senteret er å være en som går sammen med, uten å ta over.**

Fakta

Haraldsplass Samtalesenter

- Har et unikt og tverrfaglig tilbud
- Har lang erfaring med samtale og sjelesorg
- Tilbyr tjenester til privatpersoner og bedrifter
- Arrangerer kurs for bedrifter, kirkesamfunn og organisasjoner
- Samtalesenteret har ingen ventetid, og du trenger ikke henvisning fra fastlege/spesial-helsetjenesten

Jul på Søsterhjemmet

Juletradisjoner på Haraldsplass

Det er adventstid, – denne tiden der vi venter på julefeiringen. Denne spesielle tiden som er så viktig for mange av oss. Vi gleder oss til å henge opp julestjerne, sette lys i vinduene og pynte med kranser og adventslys.

Tekst: Rollaug Haugland Waaler

Det er ikke bare i våre egne hjem, det blir pyntet. På Haraldsplass har det også vært lange tradisjoner med advents- og julefeiring. Jeg har tatt en prat med noen av de eldre diakonissene for å høre hvordan det var i gamle dager. Noe har de selv erfart, andre ting har de hørt fortalt fra tidligere søstre. Fram til 1962, bodde alle sykepleierne og elevene som arbeidet på Haraldsplass på Søsterhjemmet.

Adventstid

Feiringen begynte med første søndag i advent og varte i hele advents- og juletiden. Hver adventssøndag fram til julaften samlet de ansatte, som hadde anledning til det, seg i peisestuen på Søsterhjemmet. Lokalene var pyntet med lilla broderte løpere, lilla lys i adventsstaken, små fine dekorasjoner på bordene og bål i peisen. Julebaksten var kommet i bokser, og nå var det tid til å smake på disse. Men det var ikke bare på Søsterhjemmet det var pyntet. I gamlehallen, og senere i resepsjonen der det i dag er apotek, stod en nydelig kirke som var laget på Haraldsplass. I dag er kirken byttet ut med en fantastisk fin stall. Stallen er laget av en ansatt på sykehuset, og er til glede for alle som er innom resepsjonen. I tillegg er det juletrær i alle etasjer i sykehuset.

I eldre tider var trappene fra Gamlehallen og oppover pyntet med granbar, kongler og engler, og hver morgen stod elever der og sang julesanger. Dørene til pasientrommene var åpne slik at alle kunne høre de fine julesangene. Sengepostene var også pyntet til jul. En liten kirke var plassert på et bord på alle rom, og pasientene kunne virkelig merke at julen nærmet seg.

Julekaker og julepost

I peisestuen på Søsterhjemmet, ble det på adventsstundene servert deilige hjemmebakte julekaker og kaffe. Julesanger ble sunget. Her kunne den som ville, få ønske seg en sang. Noen hadde med seg en julefortelling som ble lest opp, og ekstra kjekt var det når det hadde kommet julepost fra diakonisser eller sykepleiere som hadde

Juledagsfrokost på Søsterhjemmet. Bildet er hentet fra historieboken om Haraldsplass Diakonale Stiftelse.

tjeneste i utlandet. Det var mange utdannet fra Haraldsplass som hadde reist ut som misjonærer, og det var så kjekt å høre fra dem når de fortalte fra oppgavene de stod i.

Julaften

Så nærmet julekvelden seg. Bordet ble dekket til fest. Deilig tradisjonsrik mat ble servert fra kjøkkenet. Søstrene hadde kledd seg i festdrakten, og det var selvfølgelig forstanderinnen som ledet måltidet. To bordsetninger måtte til, både på grunn av antall personer, men ikke minst fordi alle søstrene kunne ikke forlate pasientene samtidig.

Etter middag var det utdeling av gaver og juletregang. De som hadde fått julegave fra familie og venner, tok disse med seg. Fra Stiftelsen fikk alle hver sin «godtepose». Det var en papirpose, fylt med frukt, julekaker og nøtter. Selvfølgelig ble det også god tid til juletregang, før de måtte legge seg.

Første juledag

Høydepunktet i julefeiringen var 1. juledags morgen. Spesielt for de som ikke hadde opplevd dette tidligere. Ja, det gikk gjetord om dette fantastiske frokostbordet som stod dekket. Bordet var finere til frokosten enn det var på julaften! 1. juledag var jo en høytidsdag!

Hvit damaskduk, høye lys i store sølvlysestaker og juledekorasjonen som stod på en opphøyning midt på bordet, var det som møtte søstrene. I tillegg var det pyntet med engler, kongler og lys, vakre servietter. Det beste serviset var tatt fram, og sølvbestikket var på plass. Søster Ågot, som hadde ansvar for kjøkkenet hadde selv stått tidlig opp for å bake ferske rundstykker til juledagsfrokosten. Det ble servert kakao med krem, egg og all verdens deilig pålegg.

Foto: Astrid Aarhus Byrknes

Aleen på Haraldsplass lyser opp i vintermørket. Foto: Astrid Aarhus Byrknes

For mange var dette et så imponerende syn, at de nesten hadde nok bare med å se det nydelige bordet. Stemningen var god, – ja, det var høytidsstemning, og forstanderinnen ønsket velkommen til frokostosten, og hadde en kort juleandakt.

Gudstjeneste i Søsterkapellet

Etter en god og lang frokost, var det gudstjeneste i kapellet kl 11.00. Der var det forstanderen som hadde ansvaret. Han var jo prest og var den som ledet gudstjenestene på Søsterhjemmet. Hele familien til forstanderen var med på julegudstjenesten, og det til stor glede for alle. Om ettermiddagen var det på ny kaffestund i peisestuen og juletregang.

Juletrefesten i romjulen var noe alle gledet seg til. Der kunne de ansatte ta med seg hele familien og komme til Haraldsplass. Både barn og voksne storkoste seg. Ja, helt fram til år 2000 ble disse festene holdt i Gamlehallen. Da kom det så mange at det ikke var plass til alle.

Nye tider på Haraldsplass

Mange av tradisjonene fra gamle dager finner vi fortsatt levende. Første søndag i advent blir lysene i alleen tent. Julegudstjenesten er byttet ut med familiegudstjeneste i forbindelse med lystenning i alleen. Adventskaffe på Søsterhjemmet finner du fortsatt, med julekaker, sang og deling av juleminner. Juletrefesten for alle ansatte er byttet ut med adventsfest i begynnelsen av desember.

Tidene forandrer seg, men julens budskap er det samme og det skal feires at verdens Frelser ble født julenatt. Da kan vi også synge «Glade jul, Hellige jul». Vi ønsker hverandre en riktig god advents – og juletid!

Julequiz

Jul verden rundt

1. Hvilken dag åpner britiske barn julegavene sine?
2. Hva er den mest vanlige julemiddagen i USA?
3. På hvilken fastfoodkjede er det blitt en tradisjon i Japan å spise middag på julaften?
4. Hvilket insekt er det vanlig å pynte juletreet med i Ukraina?
5. Hvor skal danskenes juletre ifølge tradisjonen aller helst komme fra?
6. I Hellas er det vanlig å pynte ikke bare et tre med lys til jul, men også en annen stor gjenstand. Hva?
7. Hva «må» alle svensker se på tv julaften klokka 15.00?
8. Når utlyses det offisiell julefred i Finland?
9. Ifølge islandsk folketro finnes det tretten jólasveinar som legger små gaver i barnas sko de siste dagene før jul. Hva får ulydige barn i skoen sin?

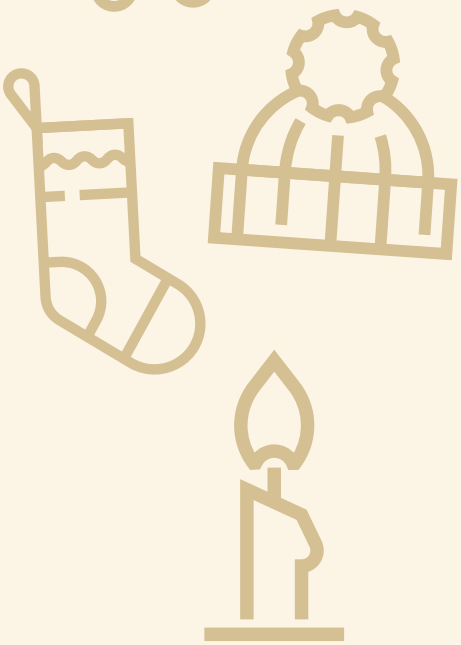

1. *Første juledag*
2. *Kalkun*
3. *Kentucky Fried Chicken*
4. *Edderkopper*
5. *Norge*
6. *En båt*
7. *En tegnefilm med Donald Duck som er blitt sendt på tv hvert år siden 1960*
8. *Julaften klokka 12*
9. *En gammel potet*

Nå tennes tusen julelys

Nå tennes tusen julelys,
det stråler rundt vår jord,
og himlens stjerner blinker ned,
til liten og til stor

Og over land og by ikveld,
går julens glade bud,
om han som fødtes i en stall,
vår frelser og vår Gud

Du stjerne over Betlehem,
send dine stråler ned,
og minn oss om at julens bud,
er kjærlighet og fred

Til hvert et fattig hjerte send,
et lysstreif i fra sky,
så finner det den rette vei,
og det blir jul på ny

Miljømerket trykksak 2041 0699

Kompetanse med **hjertevarme**

Haraldsplass Diakonale Stiftelse

Haraldsplass Diakonale Sykehus

Haraldsplass Barnevern

Haraldsplass Samtalesenter

Siljuslåtten Sykehjem
Haraldsplass Diakonale Stiftelse

STIFTELSEN DOMKIRKEHJEMMET
ELDREOMSORG I SENTRUM

VID

SOLLI SYKEHUS
Solli DPS